

Romantik İlişkilerde Kıskançlığın Benlik Saygısı, Empati Becerisi, Güven, İlişki kalitesi ve Çeşitli Faktörler Üzerinden İncelenmesi

Selim ARPACIOĞLU¹, Bilge DÖNMEZ², Batuhan AYIK³, Mehmet Emrah KARADERE⁴

¹Altınbaş Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

²İstanbul Kent Üniversitesi, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul, Türkiye

³Erenköy Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul, Türkiye

⁴İstanbul Medeniyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Öz

Kıskançlık hem ilişkileri hem de bireylerin ruh sağlığını olumsuz yönde etkileyebilmekte, ilişkiler ve toplum sağlığı üzerinde yıkıcı etkilere neden olabilmektedir. Bu çalışmada kıskançlığın benlik saygısı ve empati becerisi gibi çeşitli psikolojik faktörlerle ve kişiye ve ilişkiye dair etmenlerle ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel tasarımda yapılmıştır. Araştırmaya romantik ilişkiye sahip olduğunu bildiren 505 gönüllü yetişkin katılmıştır. Katılımcılara sosyodemografik veri formu, Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği (ARİKÖ), İkili İlişkiler Güven Ölçeği (İİGÖ), Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği (ÇBKÖ) ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ) uygulanmıştır. Bekarların Algılanan Romantik İlişki Kalitesi ve İkili İlişkiler Güven ölçekleri puanları evli ve nişanlılara göre istatistiki olarak anlamlı şekilde küçüktür ($p<0,001$). Bununla birlikte Çok Boyutlu Kıskançlık toplam, davranışsal kıskançlık alt boyutu ($p<0,05$) ve Rosenberg Benlik Saygısı ($p<0,001$) ölçeklerinde bekarların grup ortalama puanları evlilerin grup ortalama puanlarına göre istatistiki olarak anlamlı şekilde büyüktür. İkili ilişkilerdeki güvenin, benlik saygısının ve yaşın ters orantılı olarak, algılanan romantik ilişkinin kalitesinin ve ilişkinin 10 yıldan uzun sürmesinin doğru orantılı olarak kıskançlık üzerine anlamlı yordayıcı olduğu bulunmuştur. Çalışmamızın bulguları ikili ilişkilerdeki güven, benlik saygısı, yaşın, algılanan romantik ilişkinin kalitesi ve ilişkinin 10 yıldan uzun sürmesi gibi bireysel faktörlerin ilişki doyumu ve kıskançlık üzerinde etkili bulunduğunu göstermektedir. Bu bağlamda ilişki ve çift terapilerinde eş zamanlı bireysel terapi ve müdahalelerin göz önünde bulundurulmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kıskançlık, romantik ilişki, ilişki kalitesi, duygusal kıskançlık, davranışsal kıskançlık

Abstract

Examination of Jealousy in Romantic Relationships Based on Self-Esteem, Empathy Skills, Trust, Relationship Quality and Various Factors

Jealousy can negatively affect both relationships and individuals' mental health while having devastating effects on relationships and public health. In this study, it is aimed to examine the relationship between jealousy and various psychological factors such as self-esteem and empathy skills, as well as factors related to individuals and their relationships. The research was conducted using descriptive and cross-sectional design. 505 volunteer adults who reported having a romantic relationship participated in the study. A sociodemographic data form, Perceived Romantic Relationship Quality Scale (PRRQS), Dyadic Trust Scale (DTS), Multidimensional Jealousy Scale (MJS), and Rosenberg Self-Esteem Scale (RSES) were administered to the participants. Unmarried and unengaged participants' Perceived Romantic Relationship Quality and Dyadic Trust scale scores were statistically significantly lower than those of married and engaged people ($p<0.001$). On the other hand, in the Multidimensional Jealousy total and behavioral jealousy sub-dimension ($p<0.05$) and Rosenberg Self-Esteem ($p<0.001$) scales, the mean scores of unmarried and unengaged participants were significantly higher than those of the married participants. It was found that trust, self-esteem and age in romantic relationships were inversely predicted and; the quality of the perceived romantic relationship and the duration of the relationship for more than 10 years were found to be directly significant predictors of jealousy. The findings of our study show that individual factors such as trust, self-esteem, age, perceived quality of the romantic relationship and the duration of the relationship for more than 10 years affect relationship satisfaction and jealousy. In this context, it is important to consider synchronous individual therapy and interventions in relationships and couple's therapy.

Keywords: Jealousy, romantic relationship, relationship quality, emotional jealousy, behavioral jealousy

Yazışma / Correspondence: Mehmet Emrah KARADERE, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

E-posta: karadere26@yahoo.com

Geliş / Received: 24 Ağustos 2021
Kabul / Accepted: 22 Kasım 2021
Çevrimiçi yayın / Online published: 22 Kasım 2021

©2021 JCBPR, Available online at <http://www.jcbpr.org/>

Cite this article as: Arpacioğlu, S., Dönmez, B., Ayık, B., Karadere, M.E. (2022). Romantik İlişkilerde Kıskançlığın Benlik Saygısı, Empati Becerisi, Güven, İlişki kalitesi ve Çeşitli Faktörler Üzerinden İncelenmesi. J Cogn Behav Psychother Res; 11(2),116-124. <https://doi.org/10.5455/JCBPR.114837>

GİRİŞ

Romantik ilişkiler, kişilerin yaşamlarını doğrudan etkileyen önemli bir konumda bulunmakta, olumlu ve olumsuz bir takım psikolojik sonuçlara neden olabilmektedir (Chin, Atkinson, Raheb, Harris ve Vernon, 2017). Romantik ilişki kalitesini etkileyen çeşitli etmenler bulunmaktadır ve kıskançlık, romantik ilişkilerin seyrini etkileyen en önemli faktörlerdendir (de Almeida ve Schlösser, 2014) (White, 1981). Kıskançlıkla ilgili literatürde farklı tanımlamalar mevcuttur. Gerçek ya da hayali rakipten gelen önemli bir tehdide tepki olarak tanımlanabilen kıskançlığı (Kingham ve Gordon, 2004), romantik ilişkinin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirmek de mümkün görünmektedir. Kıskançlık durumsal ve karaktere bağlı olabilir (Elphinston, Feeney ve Noller, 2011). Durumsal kıskançlık, bir kişinin farklı durumlarda farklı yoğunluklarda kıskançlık hissetmesine yol açan duygu olarak tanımlanmaktadır (de Almeida ve Schlösser, 2014). Örneğin, partnerin eski sevgilisi ile halen iletişim halinde olması, bir kişinin ilişkiyi sonlandırması için tetikleyici olabilirken, başka birisi için başa çıkabileceği hafif bir kıskançlık duygusunu tetikleyebilir. Kıskançlığın yaygın olarak kabul gören tanımlarından birisi; ilişkinin varlığına veya kalitesine yönelik tehditleri izleyen düşünceler, duygular ve eylemler kompleksi olduğudur (White, 1981). Bu farklı tanımlamalardan yola çıkarak kıskançlığın tek başına bir duygu ya da kavram olmadığını belirtmek mümkündür (Demirtaş ve Dönmez, 2006).

Romantik ilişkilerde kıskançlığın yıkıcı etkiler gösterebildiği bilinmektedir (Chin et al., 2017). Uzun süreli bir ilişki içinde, tartışmasız bir partner seçimi yapıldığında dahi birçok kişi partnerinin diğer insanları potansiyel olarak daha çekici ve tatmin edici bulacağından endişe etmektedir (Buss, 2003). Romantik ilişkilerde kıskançlık düzeyine etkili olduğu düşünülen değişkenler arasında yaş, cinsiyet, ilişki türü gibi sosyodemografik özellikler farklı çalışmalarda incelenmiştir (Stieger, Preyss ve Voracek, 2012), (Demirtaş ve Dönmez, 2006). Romantik ilişkilerde kıskançlık düzeyiyle alakalı olduğu gösterilen değişkenlerden biri benlik saygısıdır (Karakurt, 2012). Kişinin yetersizlik duygularının yüksek ve benlik saygısının düşük olması, gerçek ya da hayali bir rakibin var olması gibi faktörler kişinin benliğine bir tehdit oluşturabilmekte ve yüksek kıskançlık tepkilerine neden olabilmektedir (White, 1981).

Empati, olaya ya da duruma karşıdakinin gözünden bakabilme becerisidir ve ilişkinin uyumu için de bireyler arasındaki empati önemli bir kavram olmaktadır. Empati ve

iletişim kavramları arasında ilişki bulunmaktadır; empatik yönden gelişmiş bireylerde yüksek kişiler arası iletişimin olduğu fakat empatik yönden düşük gelişme gösteren bireylerde ise kişiler arası iletişiminin zayıf olduğu görülmektedir (Metin, 1989). Empati kurmak ilişkilerdeki sorunların çözülmesinde etkili olmaktadır ve kıskançlık gibi ilişkiyi yıpratabilecek bir durumda bireylerin empati kurması sorunu çözmede etkili olmaktadır. Empati kurma becerisinin, bireyler arasındaki iletişimi kolaylaştırdığı ve ilişkideki sorunların çözümü noktasında etkili bir çözüm yöntemi olduğu belirtilmektedir (Alpay ve Hovardaoglu, 2009).

Araştırmalarda üzerinde durulan bir diğer değişken de bağlanma stilleridir. Bağlanma stili ve kıskançlığın ortak noktaları olduğu düşünülmektedir (Curun ve Çapkın, 2014). Kişilerin bağlanma stilleri çocukluk döneminde oluşmaktadır ve yetişkinlik dönemindeki yakın ilişkilerinde bu bağlanma stili benzerlik göstermektedir. Bağlanma stilinin ilişki doyumunda da etkili olduğu düşünülmektedir. (Sümer, 2017). Bowlby, güvenli bağlanan bireylerin karşılıklılık içeren olgun bir ilişki stili sergilediğini belirtmiştir (Bowlby, 1982). Güvenli bir şekilde bağlanan bireyler, zor bir görevle karşılaştıklarında destek ve duygusal rahatlık elde etmek için partnerlerine yönelme eğilimindedir. Ayrıca partnerlerini güvenli bir üs olarak kullanırlar ve kıskançlık uyandıran durumlarda partnerlerinden daha olumlu beklentilere sahiptirler (Skowron ve Dendy, 2004). Ayrıca romantik partnerlerinin varlığında, kaçınan ve kaygılı bağlanan bireylere kıyasla bir stres etkenine daha az fizyolojik tepki gösterirler (Simpson, Rholes ve Nelligan, 1992). Kaçınan bağlanmaya sahip olan bireyler başkalarıyla yakınlık kurmaktan tedirgin olmakta ve başkalarına güvenmekte, bağlanmakta zorluklar yaşamaktadır. Bununla birlikte ilişkiden düşük doyum almaktadırlar, keza kaygılı bağlanmaya sahip olan bireyler başkalarıyla yakınlık kurmakta zorlanmakta ve ilişkilerinde düşük güvenle birlikte düşük ilişki doyumu sıklıkla görülmektedir (Simpson, 1990b). Ancak çocukluk döneminde oluşan bağlanma stilinin aksine romantik ilişkilere bakıldığında ise algılanan ilişki kalitesi, ilişkide güven, ilişkinin süresi, evli nişanlı flört gibi farklı ilişki durumları gibi ilişkiye dair faktörlerin de kıskançlık üzerine etkili olduğu bilinmektedir. Bağlanma stilleri sonucunda ilişkiyi etkileyen ana faktörler ilişki doyumu ve güvendir. İlişki doyumu romantik ilişki içindeki bireylerin ilişkisini devam ettirme isteği üzerinde etkili olduğu için ilişki doyumu bireylerin tepkilerini de etkileyebilmektedir (Tunç, 2015) Romantik

ilişkilerde ilişkinin niteliğini etkileyebilecek duygulardan biri güvendir. Araştırmacılar, romantik ilişkilerde sevgiden sonra iletişimi etkileyen en önemli duyguların, kıskançlık, güven ve fedakârlık olduğunu belirtmektedir (Tarhan, 2015)

Evliliklerin ya da yakın ilişkilerin son bulmasına neden olabilen kıskançlık, hem ilişkiyi hem de bireyin ruh sağlığını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu gibi olumsuz etkiler nedeniyle, çiftlere ve çiftlerle çalışan profesyonellere bilimsel veriler sunulması amacıyla romantik ilişkiler üzerine bilimsel araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmada kıskançlığın benlik saygısı ve empati becerisi gibi çeşitli psikolojik faktörlerle; ilişkiye duyulan güven, ilişki türü ve algılanan ilişki kalitesi gibi kişisel faktörlerle ve de yaş, cinsiyet gibi sosyodemografik etmenlerle ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Böylece hem kıskançlık konusunun ülkemizde hangi popülasyonlarla ve hangi değişkenlerle ilişkili olduğunun gösterilmesi hem de değiştirilebilir etkenler ile kıskançlık arasında bir ilişki bulunması halinde bu faktörler üzerinden yapılacak değişiklik ve müdahaleler ile kişilerin ilişki doyumlarına ve ruh sağlığı alanına katkı sağlanabilmesine hedeflenmiştir.

YÖNTEM

Çalışma Tasarımı ve Örneklem

Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel tasarımda yapılmıştır. Araştırma örneklemini, araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve bir romantik ilişkiye sahip olan (evli, nişanlı veya bekâr) 329 kadın ve 176 erkekten (n=505) oluşmaktadır. Çalışmaya katılma kriterleri gönüllü olma, 18–65 yaş arası olma ve romantik bir ilişkiye sahip olmaktır. Katılımcılara sosyal medya gruplarından (WhatsApp grupları, herkese açık formlar, Twitter ve Facebook hesapları) elektronik anket formuyla kolayda örnekleme yöntemi ile ulaşılmıştır. Çalışmanın yapılabilmesi için etik kurul onayı (28.05.2020 tarih ve 04 karar numaralı) alınmıştır ve çalışma Helsinki bildirgesine uygun şekilde yürütülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Katılımcılara sosyodemografik veri formu, Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği (ARİKÖ), İkili İlişkiler Güven Ölçeği (İİGÖ), Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği (ÇBKÖ) ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ) uygulanmıştır.

Sosyodemografik Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur ve katılımcıların cinsiyet, yaş, ilişki türü, ilişkinin süresi gibi demografik ve ilişkiye dair bilgilerini sorgulayan formdur.

Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği (ARİKÖ): Fletcher ve arkadaşları tarafından bireylerin sahip olduğu ilişkinin kalitesini 6 farklı boyutta (Doyum, Adanmışlık, Yakınlık, Güven, Tutku ve Aşk) ölçmek için tasarlanmıştır (Fletcher, Simpson ve Thomas, 2000). Yedili likert tipi bir ölçektir (1-hiç ve 7-çok) ve her alt boyutta bir madde vardır. Ölçekten alınan puanlar 6 ile 42 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan puanın yüksek olması algılanan romantik ilişki kalitesinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması 2018 yılında yapılmıştır (Sagkal ve Ozdemir, 2018).

İkili İlişkiler Güven Ölçeği (İİGÖ): Larzelere ve Huston tarafından, ikili ilişkilerde güven durumlarını ölçmek için tasarlanmıştır. Yedi maddeden oluşmaktadır ve yedili likert tipi (1-Asla ve 7-Her zaman) bir ölçektir (Larzelere ve Huston, 1980). Ölçekten alınan puanlar 7 ile 49 arasında değişmektedir. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır (Çetinkaya, Kemer, Bulgan ve Tezer, 2008).

Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği (ÇBKÖ): Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği Pfeiffer ve Wong tarafından geliştirilmiştir (Pfeiffer ve Wong, 1989). Ölçek Duygusal kıskançlık, Davranışsal kıskançlık ve Bilişsel kıskançlık olmak üzere üç alt boyut ve 23 maddeden oluşan yedili likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin ilk yedi maddesi 1-Sevindirim, 7-Üzülürüm şeklinde, diğer maddeleri 1-Beni tanımlamıyor, 7-Beni tanımlıyor şeklinde cevaplanmaktadır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlama çalışması Karakurt tarafından yapılmıştır (Karakurt, 2001). Ölçekten alınan puanların artması kıskançlık düzeyinin arttığını göstermektedir.

Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ): Ölçek M. Rosenberg tarafından 1965'te kişilerin benlik saygılarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir (Rosenberg, 1965). Ölçeğin Türkçe uyarlama ve geçerlik güvenilirlik çalışmasını Çuhadaroğlu 1986 yılında yapmıştır (Çuhadaroğlu, 1986). Ölçeğin tamamı 63 çoktan seçmeli sorudan ve 12 alt kategoriden oluşurken ilk kısmı benlik saygısını ölçmek amacıyla kullanılmaktadır. Bu 10 maddelik ölçekte olumlu ve olumsuz yüklü maddeler ardışık olarak sıralanmıştır ve her soru için puan alacak yanıtlar bellidir. Ölçeğin kendi içindeki değerlendirme sistemine göre denekler 0–6 arasında puan almaktadırlar. Ölçekten elde edilen puanın yüksek oluşu benlik saygısının düşük olduğunu göstermektedir.

İstatistiksel Analiz

İstatistiksel analiz SPSS sürüm 24.0 (IBM Corp., Armonk, NY, ABD) paket programı kullanılarak yapıldı. Tüm sonuçların anlamlılık seviyesi $\alpha = .05$ olarak alındı ve analizler 2 yönlü yapıldı. Verilerin normallik varsayımı normallik testleri (Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk) ile değerlendirildi ve %95 güvenle normal dağılım gösterdiği görüldü. Katılımcıların sosyo-demografik özellikleri tanımlayıcı istatistikler (yüzde, ortalama, standart sapma) kullanılarak belirlendi. Sosyodemografik özelliklerle ölçeklerin toplam ve alt boyut puanları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon analizi ve Tek Yönlü Varyans Analizi ile incelendi. Sosyodemografik özelliklerle ölçeklerin toplam ve alt boyut puanları arasındaki farklar ise bağımsız gruplarda t-test ile analiz edildi. Katılımcıların kıskançlık düzeyine etki eden faktörlerin belirlenmesi için basit doğrusal regresyon analizi yapılmış ve risk faktörleri ve sonuçları arasındaki ilişkiler ve oranlar %95 güven aralığı dikkate alınarak değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Demografik Özellikler

Araştırmaya toplam 505 kişi katıldı. Katılımcıların 329'u (%65,1) kadın, 176'sı (%34,9) erkekti. Katılımcıların yaşları 18–58 (Ort: $28 \pm 6,7$) arasındaydı. Tablo 1'de sosyo-demografik özellikler ve diğer değerlendirme sorularına verilen cevaplar görülmektedir.

Fark Analizleri

Cinsiyete göre ölçekler karşılaştırıldığında kadınların Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği davranışsal alt boyutu ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği puanlarının erkeklerden istatistiki olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur ($p < 0,05$).

Ölçek puanları çocuk sahibi olup olmamaya göre değerlendirildiğinde, çocuk sahibi olmayanların Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği toplam, davranışsal alt boyutu ($p < 0,05$), bilişsel alt boyutu ve Rosenberg Benlik Saygısı puanlarının ($p < 0,001$) çocuk sahibi olanlara göre istatistiki olarak anlamlı şekilde yüksek olduğu bulunmuştur.

Çok boyutlu Kıskançlık ölçeği toplam skor ve davranışsal alt boyutundan alınan puanlara bakıldığında 18–30 yaş grup ortalama puanlarının 40 yaş ve üstü grup ortalama puanlarına göre istatistiki olarak anlamlı bir şekilde büyüktür ($p < 0,05$).

Tablo 1: Demografik özellikler

		(n)	(%)
Cinsiyet	Kadın	329	65,1
	Erkek	176	34,9
İlişki durumu	Bekâr	264	52,3
	Nişanlı	59	11,7
	Evli	182	36
İlişki süresi	6 aydan az	60	11,9
	6 ay-1 yıl	58	11,5
	1–2 yıl arası	73	14,5
	2–4 yıl	117	23,2
	4–10 yıl	142	28,1
	10 yıldan fazla	55	10,9
Çocuk sahibi olma durumu	Evet	101	20
	Hayır	404	80

Ölçek puanları ilişki durumlarına göre incelendiğinde bekârların, Algılanan Romantik İlişki Kalitesi ve İkili İlişkiler Güven ölçekleri puanları evli ve nişanlılara göre istatistiki olarak anlamlı şekilde küçüktür ($p < 0,001$). Bununla birlikte Çok Boyutlu Kıskançlık toplam, davranışsal kıskançlık alt boyutu ($p < 0,05$) ve Rosenberg Benlik Saygısı ($p < 0,001$) ölçeklerinde bekârların grup ortalama puanları evlilerin grup ortalama puanlarına göre istatistiki olarak anlamlı şekilde büyüktür. Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeğinin duygusal kıskançlık alt boyutunda nişanlıların puan ortalamaları evlilere göre istatistiki olarak anlamlı şekilde büyüktür ($p < 0,05$), ayrıca Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeğinin bilişsel kıskançlık alt boyutunda ise bekârların, evliler ve nişanlılara göre puan ortalamaları istatistiki olarak anlamlı bir şekilde büyük bulunmuştur ($p < 0,001$). Tablo 2'de katılımcıların farklı gruplandırmalar sonucunda ölçek puanlarının karşılaştırmaları görülmektedir.

Algılanan Romantik İlişki Kalitesi ve İkili İlişkiler Güven Ölçeği ölçeklerinde ilişkisi 6 aydan daha az olanların grup ortalama puanları ilişkisi 1 yıldan daha fazla olan grupların grup ortalamalarından istatistiki olarak anlamlı bir şekilde küçüktür ($p < 0,001$). Algılanan Romantik İlişki Kalitesi ve İkili İlişkiler Güven ölçeklerine bakıldığında ilişkisi 4–10 yıl arası olan grubun puan ortalamalarının, ilişkisi 6 ay ile 1 yıl arası olanların grup puan ortalamalarına göre anlamlı bir şekilde büyüktür ($p < 0,001$). İkili İlişkiler Güven ölçeğinde ilişkisi 1–2 yıl arası olanların puan ortalamaları ilişkisi 6 ay ile 1 yıl arası olanların grup puan ortalamalarından anlamlı bir şekilde büyüktür. Rosenberg Benlik Saygısı ölçeğinde ilişkisi 6 ay ile 1 yıl arası olanların grup

Tablo 2: Değişkenlere göre ölçek puanlarının ortalamalarının karşılaştırılması

		Çok boyutlu kıskançlık ölçeği											
		DavKÖ		DuyKÖ		BilKÖ		ARİKÖ		İİGÖ		RBSÖ	
		<i>m ± sd</i>	<i>p</i>	<i>m ± sd</i>	<i>p</i>	<i>m ± sd</i>	<i>p</i>	<i>m ± sd</i>	<i>p</i>	<i>m ± sd</i>	<i>p</i>	<i>m ± sd</i>	<i>p</i>
Cinsiyet	Kadın	2,41±1,31	0,043*	5,78±1,14	0,429	1,60±1,19	0,492	5,83±1,22	0,952	5,59±1,37	0,231	1,83±0,52	0,001*
	Erkek	2,16±1,31		5,73±1,15		1,67±1,10		5,82±1,32		5,73±1,30		1,67±0,54	
Çocuk	Var	2,07±1,37	0,029*	5,71±1,16	0,503	1,38±0,99	0,000**	5,94±1,24	0,318	5,82±1,42	0,122	1,61±0,49	0,001*
	Yok	2,38±1,29		5,77±1,14		1,69±1,19		5,80±1,25		5,59±1,32		1,81±0,53	
Yaş	18–30 yaş	2,39±1,25	0,018*	5,82±1,13	0,004*	1,68±1,17	0,000**	5,83±1,24	0,994	5,61±1,32	0,519	1,84±0,52	0,000**
	30–40 yaş	2,19±1,50		5,64±1,14		1,39±0,93		5,82±1,34		5,80±1,38		1,57±0,50	
	40 ve üstü	1,75±1,44		5,35±1,14		1,55±1,43		5,83±1,26		5,70±1,61		1,44±0,47	
İlişki durumu	Evli	2,09±1,30	0,004*	5,62±1,14	0,015*	1,29±0,80	0,000**	6,08±1,11	0,000**	5,93±1,26	0,000**	1,63±0,47	0,000**
	Nişanlı	2,20±1,07		6,01±1,03		1,46±1,07		6,28±0,99		5,91±1,15		1,76±0,59	
	Bekâr	2,50±1,34		5,81±1,15		1,89±1,32		5,55±1,33		5,38±1,39		1,88±0,53	
İlişki süresi	6 ay <	2,59±1,41	0,067	5,89±1,04	0,550	1,92±1,16	0,000**	4,93±1,48	0,000**	4,99±1,54	0,000**	1,75±0,53	0,039*
	6–12 ay	2,68±1,42		5,78±1,14		2,06±1,50		5,52±1,25		5,13±1,47		1,89±0,53	
	1–2 yıl	2,28±1,20		5,98±0,96		1,37±0,63		6,05±1,13		5,86±1,05		1,78±0,55	
	2–4 yıl	2,30±1,28		5,64±1,32		1,77±1,40		5,94±1,19		5,70±1,34		1,83±0,51	
	4–10 yıl	2,20±1,17		5,69±1,18		1,41±0,86		6,08±1,09		5,88±1,15		1,77±0,54	
	10 yıl >	2,05±1,57		5,77±0,93		1,43±1,19		5,95±1,22		5,84±1,49		1,58±0,48	

DavKÖ, davranışsal kıskançlık ölçeği; DuyKÖ, duygusal kıskançlık ölçeği; BilKÖ, bilişsel kıskançlık ölçeği; ARİKÖ, algılanan romantik ilişki kalitesi ölçeği; İİGÖ, ikili ilişkiler güven ölçeği; RBSÖ, Rosenberg benlik saygısı ölçeği; * p<0,05; ** p<0,001.

Tablo 3: Çalışmada kullanılan ölçeklerin birbiriyle olan korelasyonları

	Algılanan romantik ilişki kalitesi	İkili ilişkiler güven ölçeği	Çok boyutlu kıskançlık ölçeği	Rosenberg benlik saygısı ölçeği	Yaş
Algılanan romantik ilişki kalitesi		0,674**	-0,185**	-0,283**	0,035
İkili ilişkiler güven ölçeği			-0,376**	-0,280**	0,089*
Çok boyutlu kıskançlık ölçeği				0,237**	-0,211**
Rosenberg benlik saygısı ölçeği					-0,236**

* p<0,05; ** p<0,001; r, Pearson korelasyon katsayısı

puan ortalamaları ilişkisi 10 yıldan daha uzun olanların grup puan ortalamasında anlamlı bir şekilde büyüktür. Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği toplam puanına bakıldığında ilişki süresinin anlamlı bir farklılık yaratmadığı bulunmuştur. Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeğinin bilişsel kıskançlık alt boyutu ilişki süresine göre incelendiğinde ilişkisi 6 aydan daha az olanların grup ortalamaları, ilişkisi 1–2 yıl arası ve 4–10 yıl arası olanların grup ortalamalarından anlamlı olarak büyük bulunmuştur ve ilişkisi 6 ay ile 1 yıl arası olanların grup puan ortalamaları ilişkisi 1–2 yıl arası ve 4–10 yıl olanlara göre anlamlı bir şekilde farklı ve büyük bulunmuştur (p<0,001).

Korelasyon Analizleri

Çalışmada kullanılan ölçeklerin ve yaşın korelasyonları incelendiğinde Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeğiyle; Algılanan Romantik İlişki Kalitesi (çok zayıf ilişki, r=-0,185, p<0,001), İkili İlişkiler Güven Ölçeği (zayıf ilişki, r=-0,376, p<0,001) ve yaş (zayıf ilişki, r=-0,211, p<0,001) arasında istatistiki olarak anlamlı ve ters ilişki olduğu, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeğiyle ise (doğru yönde zayıf ilişki r=0,237, p<0,001) istatistiki anlamlı olarak doğru yönde (yani benlik saygısı ile ters yönde) bir ilişki olduğu bulunmuştur. Çalışmada kullanılan ölçeklerin birbiriyle olan korelasyonları Tablo 3'te görülmektedir.

Tablo 4: Regresyon analizi sonuçları

	Standardize edilmemiş katsayılar		Standardize edilmiş katsayılar			F	R ²
	B	Std. hata	β	T	p		
Sabit	105,800	7,817		13,535	0,000**	26,852**	0,212
İkili ilişkiler güven ölçeği	-1,156	0,141	-0,442	-8,212	0,000**		
Yaş	-0,656	0,162	-0,209	-4,056	0,000**		
Rosenberg benlik saygısı ölçeği	0,467	0,170	0,118	2,738	0,006*		
Algılanan romantik ilişki kalitesi	0,409	0,151	0,146	2,712	0,007*		
10 yıldan daha uzun	6,962	3,404	0,103	2,045	0,041*		

Bağımlı değişken, çok boyutlu kıskançlık ölçeği. * p<0,05; ** p<0,001

Regresyon

Değişkenlerin kıskançlık üzerine olan yordama gücünü incelemek için yapılan regresyon Tablo 4'te görölmektedir. Buna göre 10 yıldan daha uzun ilişki sahibi olmak, Algılanan Romantik İlişki Kalitesi, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, Yaş, İkili İlişkiler Güven Ölçeği ölçek ve değişkenlerinin model açıklayıcılığı %21,2'dir. Buna göre ikili ilişkilerdeki güvenin, benlik saygısının (ölçek puanı arttıkça benlik saygısı azalmaktadır) ve yaşın ters orantılı olarak, algılanan romantik ilişkinin kalitesinin ve ilişkinin 10 yıldan uzun sürmesinin doğru orantılı olarak kıskançlık üzerine anlamlı yordayıcı olduğu bulunmuştur.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Romantik ilişkide kıskançlık, bir ilişki sırasında gerçek ya da algılanan bir tehdit karşısında ortaya çıkan karmaşık bir duygu olmasının yanında ölüm gibi ciddi sonuçlara yol açabilmesi nedeniyle halk sağlığı açısından da önemli bir fenomendir. Çalışmamızın bulguları ikili ilişkilerdeki güven, benlik saygısı, yaş, algılanan romantik ilişkinin kalitesi ve ilişkinin 10 yıldan uzun sürmesi gibi faktörlerin bu fenomen üzerinde önemli etkilerde bulunduğunu göstermektedir.

Romantik kıskançlığın kişisel, ilişkisel ve sosyokültürel boyutları olduğu kabul edilmektedir (Martínez-León, Peña, Salazar, García ve Sierra, 2017). Kıskançlık ve cinsiyet farklılıkları arasındaki ilişki uzun yıllardır araştırılan bir konudur. Bugüne kadar yapılan çalışmalar farklı sonuçlar elde etmiştir. Cinsiyetler arasında farklılık saptamayan çalışmalar olduğu gibi (Parker, 1997), herhangi bir cinsiyetin daha yüksek kıskançlık düzeyleri ile ilişkili olduğunu gösteren çalışmalar bulunmaktadır (Kemer, Bulgan ve Çetinkaya Yıldız, 2016) (Demirtaş ve Dönmez, 2006). Bu çalışmada kadınların davranışsal

kıskançlık düzeylerinin erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu saptanmıştır. Davranışsal kıskançlık, kıskançlık duygularının açık ya da örtük bir ifadesi olarak kabul edilmektedir (Kemer et al., 2016). Gözetim/kısıtlama, rakip kişi ile temas kurma girişimleri ve fiziksel şiddet gibi davranışsal tepkiler sergilenebilir. Bu sonuç, kadınların erkeklere kıyasla kıskançlığa karşı daha fazla davranışsal yanıt verdiğini bildiren çalışmaların sonuçlarıyla uyumluluk göstermektedir (Demirtaş ve Dönmez, 2006).

Yaş, medeni durum, çocuk sahibi olma gibi çok çeşitli faktörlerin kıskançlıkla ilişkisi olabileceği bilinmektedir. Örneğin evli olan bireylerin birbirlerine daha fazla güven duyduğu, eşlerini tanıdıkları için bazı durumlarda karşı cinse olan ilgilinin evli olmayanlara göre daha normal karşılandığı, verilen kıskançlık tepkilerinin flört eden bireylere göre daha düşük olduğu bildirilmiştir (Sümer, 2017). Güvenli bağlanmanın ilişkinin süresi ve kalitesini olumlu etkilediğini bildiren çalışmalar bulunmaktadır (Rodriguez, DiBello, Øverup ve Neighbors, 2015).

Çalışma sonuçlarında evli olma, çocuk sahibi olma ve yaşın yüksek olması gibi faktörlerin daha düşük kıskançlık düzeyleri ile birlikte olduğunu göröldü. İlişkisel belirsizliğin kıskançlık düzeyini arttırdığı bilinmektedir (Dainton ve Aylor, 2001). Dainton ve Aylor (2001) bu çalışmada ilişkisel belirsizliği arttıran faktörlerin arasında ilişki durumunun belirsizliği ve fiziksel mesafe gibi bazı faktörler tanımlanmıştır. Bu noktadan hareketle evli ve çocuk sahibi olma gibi ilişkisel belirsizliği azaltan bu faktörlerin kıskançlık düzeylerini de azaltan bir rol oynadığı literatür ışığında söylenebilir. Yine Türkiye popülasyonunda yapılan başka bir araştırmada da sonuçlarımıza benzer şekilde yaş ve ilişki süresi ile kıskançlık arasında ters yönlü bir ilişki olduğu gösterilmiştir (Girgin ve Şık, 2018).

İkili ilişkilerde güven duygusu, ilişkilerin sağlıklı bir şekilde yürütmesinde rol oynamaktadır. Partnerine karşı güven duygusunun düşük olmasının kıskançlığı arttırdığını bildiren çalışmalar bulunmaktadır (Muisse, Christofides ve Desmarais, 2009) (Couch ve Jones, 1997). Bu çalışmada da literatürü destekler şekilde İkili İlişkiler Güven Ölçeği ile Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği arasında istatistiki olarak anlamlı ve ters ilişki olduğu (zayıf ilişki, $r=-,376$, $p<0,001$) bulunmuştur. Bu çalışmada ayrıca ilişki süresi ile ikili ilişkiler güven ölçek puanları arasında da pozitif yönde bir ilişki saptanmıştır. Bu bulgu ilişki süresi arttıkça partnerlerin birbirine olan güveninin arttığı şeklinde yorumlanabilir. Bir başka açıdan bakınca ise, partnerler arası güven duygusunun yüksek olması ilişkinin devamını sağlayan ve kıskançlığı azaltan bir faktör olarak karşımıza çıkmıştır. Yine, Türkiye popülasyonunda yapılan başka bir çalışmada çalışmamızın bulgularını destekleyen şekilde evlilik yılı arttıkça ilişki doyumunun arttığı ve kıskançlık düzeylerinin azaldığı gösterilmiştir (Girgin ve Şık, 2018).

Düşük benlik saygısının yüksek kıskançlık düzeyleriyle birlikteliğini bildiren farklı araştırmalar bulunmaktadır (Stieger et al., 2012) (Chin et al., 2017). Birleşik Devletlerde yapılan bir çalışmada düşük benlik saygısının yüksek kıskançlık düzeyleri ile güçlü ilişkisi olduğu gösterilmiştir (DeSteno, Valdesolo ve Bartlett, 2006). Benlik saygısı düşük olan bireylerin partnerlerinin bağlılığını sorgulama ve kıskançlık belirtileri gösterme olasılıklarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Murray, Griffin, Rose ve Bellavia, 2003). Bu araştırmada da literatüre paralel şekilde düşük benlik saygısı; düşük ilişki kalitesi, düşük ilişki güven düzeyi ve yüksek kıskançlık düzeyleriyle ilişkili bulunmuştur. Bu perspektiften baktığımızda kişinin kendine olan güvensizliği, ilişki kalitesi ve ilişkide güveni olumsuz etkilemekte, ayrıca kıskançlık düzeylerinin artmasına yol açmaktadır. Bu sonucun, ilişki sorunlarına yönelik terapilerde doğrudan bireysel müdahaleye olan ihtiyaca işaret ettiği düşünülebilir.

Kısıtlılıklar

Bu araştırmada bazı kısıtlılıkları bulunmaktadır. Çalışmanın kesitsel bir değerlendirme yapması ve öz bildirim ölçeklerinin kullanılması önemli kısıtlılıklar arasındadır. Bir diğer kısıtlılık ise ölçeklerin yüz yüze görüşmeler yerine çevrimiçi formlar aracılığıyla toplanmasıdır. Ayrıca örnekleme kolayda örnekleme yöntemi ile ulaşılması sonuçların gücünü ve genele yorumlanabilirliğini azaltmaktadır. Araştırmanın güçlü yönleri, yüz yüze görüşmelerle ulaşılacak sayıdan fazla sayıda katılımcıya erişilebilmiş olması ve katılımcıların tamamının ölçekleri eksiksiz tamamlamış olmasıdır. Ayrıca ilişkilerle ilgili özel soruları yanıtlarken katılımcılarla yüz yüze

görüşülmeden, anonim şekilde online veri toplanması, kişilerin kendileri ve ilişkileriyle ilgili mahrem sayılabilecek özelliklerinin sorgulandığı bu çalışmadaki verilerin doğruluğuna olumlu yönde de etki edebilir.

SONUÇ

Sonuç olarak kıskançlık, ilişkileri tehdit eden çok boyutlu yapıyla çiftlerle çalışan ruh sağlığı profesyonellerinin detaylı incelemeleri gereken bir konudur. Çalışmamızın bulguları ikili ilişkilerdeki güven, benlik saygısı, yaşın, algılanan romantik ilişkinin kalitesi ve ilişkinin 10 yıldan uzun sürmesi gibi bireysel faktörlerin ilişki doyumu ve kıskançlık üzerinde etkili bulunduğunu göstermektedir. Bu bağlamda ilişki ve çift terapilerinde eş zamanlı bireysel terapi ve müdahalelerin göz önünde bulundurulmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Etik Kurul Onayı: Çalışma, İstanbul Kent Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından onaylandı (onay tarihi ve sayısı: 28.05.2020 / 04).

Hasta Onamı: Çalışmaya katılan tüm katılımcılardan yazılı bilgilendirilmiş onam formu alındı.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız

Çıkar Çatışması: Yazarların bu araştırma bağlamında açıklaması gereken herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Finansal Destek: Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.

Ethics Committee Approval: The study was approved by the Ethics Committee of İstanbul Kent University Social and Human Sciences Research and Publication (date and number of approval: 28.05.2020 / 04).

Informed Consent: Informed consent was obtained from all individual participants included in the study.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The authors declare no conflict of interest.

Financial Disclosure: No financial disclosure was received.

KAYNAKLAR

- de Almeida, T. ve Schlösser, A. (2014). Romantic Jealousy and Love Infidelity Correlations. *Curr Urban Studies*, 2, 212-219. <https://doi.org/10.4236/cus.2014.23021>
- Alpay, A. ve Hovardaoglu, S. (2009). *Yakın ilişkilerde bağışlama: bağışlamanın; bağlanma, benlik saygısı, empati ve kıskançlık değişkenleri yönünden incelenmesi*. Ankara Üniversitesi. <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12575/29967>
- Bowlby, J. (1982). Attachment and loss: Retrospect and Prospect. *Am J Orthopsychiatr*, 52(4), 664-678. <https://doi.org/10.1111/j.1939-0025.1982.tb01456.x>
- Buss, D. M. (2003). The dangerous passion: Why jealousy is as necessary as love and sex: Book review. *Arch Sex Behav*, 32, 78-90.
- Chin, K., Atkinson, B. E., Raheb, H., Harris, E. ve Vernon, P. A. (2017). The dark side of romantic jealousy. *Pers Individ Diff*, 115, 23-29. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.10.003>

- Couch, L. L. ve Jones, W. H. (1997). Measuring Levels of Trust. *J Res Personality*, 31(3), 319-336. <https://doi.org/10.1006/jrpe.1997.2186>
- Çetinkaya, E., Kemer, G., Bulgan, G. ve Tezer, E. (2008). İkili İlişkiler Güven Ölçeği'nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derg.*, 3(29), 65-77. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/200147>
- Curun, F. ve Çapkın, M. (2014). Romantik Kıskançlığın Bağlanma Stilleri, Benlik Saygısı, Kişilik Özellikleri ve Evlilik Doyumu Açısından Yordanması. *Psikoloji Çalışmaları Derg.*, 34(1), 1-22. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/404925>
- Çuhadaroğlu, F. (1986). Adolesanlarda benlik saygısı. Uzmanlık Tezi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Dainton, M. ve Aylor, B. (2001). A relational uncertainty analysis of jealousy, trust, and maintenance in long-distance versus geographically close relationships. *Commun Q*, 49(2), 172-188. <https://doi.org/10.1080/01463370109385624>
- Demirtaş, H. A. ve Dönmez, A. (2006). Yakın ilişkilerde kıskançlık: Bireysel, ilişkisel ve durumsal değişkenler. *Türk Psikiyatri Derg.*, 17(3), 181-191.
- DeSteno, D., Valdesolo, P. ve Bartlett, M. Y. (2006). Jealousy and the threatened self: Getting to the heart of the green-eyed monster. *J Pers Soc Psychology*, 91(4), 626-641. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.91.4.626>
- Elphinston, R. A., Feeney, J. A. ve Noller, P. (2011). Measuring romantic jealousy: Validation of the multidimensional jealousy scale in Australian samples. *Aust J Psychology*, 63(4), 243-251. <https://doi.org/10.1111/j.1742-9536.2011.00026.x>
- Fletcher, G. J. O., Simpson, J. A. ve Thomas, G. (2000). The measurement of perceived relationship quality components: A confirmatory factor analytic approach. *Pers Soc Psychology Bull*, 26(3), 340-354. <https://doi.org/10.1177/0146167200265007>
- Girgin, B. ve Şık, B. A. (2018). Çatalca'da Yaşayan Evli Bireylerin Bağlanma Stilleri, Romantik Kıskançlık Düzeyleri ve Evlilik Doyumları Arasındaki İlişki. *Aydın Sağlık Derg.*, 4(2), 41-54. <https://dergipark.org.tr/en/pub/asder/issue/43459/530258>
- Karakurt, G. (2001). The impact of adult attachment styles on romantic jealousy. Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara. <https://open.metu.edu.tr/bitstream/handle/11511/12074/105042.pdf>
- Karakurt, G. (2012). The Interplay Between Self Esteem, Feeling of Inadequacy, Dependency, and Romantic Jealousy as a Function of Attachment Processes Among Turkish College Students. *Contemp Fam Ther*, 34, 334-345. <https://doi.org/10.1007/s10591-012-9185-7>
- Kemer, G., Bulgan, G. ve Çetinkaya Yıldız, E. (2016). Gender Differences, Infidelity, Dyadic Trust, and Jealousy among Married Turkish Individuals. *Curr Psychology*, 35(3). <https://doi.org/10.1007/s12144-014-9298-2>
- Kingham, M. ve Gordon, H. (2004). Aspects of morbid jealousy. *Adv Psychiatr Treat*, 10(3), 207-215. <https://doi.org/10.1192/apt.10.3.207>
- Larzelere, R. E. ve Huston, T. L. (1980). The Dyadic Trust Scale: Toward Understanding Interpersonal Trust in Close Relationships. *J Marriage Family*, 42(3), 595-604. <https://doi.org/10.2307/351903>
- Martínez-León, N. C., Peña, J. J., Salazar, H., García, A. ve Sierra, J. C. (2017). A systematic review of romantic jealousy in relationships. *Ter Psicol*, 35(2). <https://doi.org/10.4067/s0718-48082017000200203>
- Metin, P. (1989). Empati, kaygı ve çatışma eğilimi arasındaki ilişki. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Derg.*, 22(2), 775-784. https://doi.org/10.1501/egifak_0000001419
- Muise, A., Christofides, E. ve Desmarais, S. (2009). More information than you ever wanted: Does facebook bring out the green-eyed monster of jealousy? *Cyberpsychol Behav*, 12(4), 441-444. <https://doi.org/10.1089/cpb.2008.0263>
- Murray, S. L., Griffin, D. W., Rose, P. ve Bellavia, G. M. (2003). Calibrating the sociometer: the relational contingencies of self-esteem. *J Pers Soc Psychology*, 85(1), 63-84. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.85.1.63>
- Parker, R. G. (1997). The Influence of Sexual Infidelity, Verbal Intimacy, and Gender Upon Primary Appraisal Processes in Romantic Jealousy. *Women Studies Commun*, 20(1), 1-24. <https://doi.org/10.1080/07491409.1997.10162398>
- Pfeiffer, S. M. ve Wong, P. T. P. (1989). Multidimensional jealousy. *J Soc Pers Relat*, 6(2), 181-196. <https://doi.org/10.1177/026540758900600203>
- Rodriguez, L. M., DiBello, A. M., Øverup, C. S. ve Neighbors, C. (2015). The price of distrust: trust, anxious attachment, jealousy, and partner abuse. *Partner Abuse*, 6(3). <https://doi.org/10.1891/1946-6560.6.3.298>
- Rosenberg, M. (1965). Rosenberg self-esteem scale (RSE). In *Acceptance and commitment therapy. Measures Package, Process measures of potential relevance to ACT*. Compiled by J. Ciarrochi, L. Bilich, School of Psychology, University of Wollongong (p.61). <https://www.integrativehealthpartners.org/downloads/ACTmeasures.pdf>
- Sagkal, A. S. ve Özdemir, Y. (2018). Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği'nin (ARİKÖ) Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Derg.*, 46, 22-40. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.329888>
- Simpson, J. A. (1990). Influence of Attachment Styles on Romantic Relationships. *J Pers Soc Psychology*, 59(5), 971-980. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.59.5.971>
- Simpson, J. A., Rholes, W. S. ve Nelligan, J. S. (1992). Support Seeking and Support Giving Within Couples in an Anxiety-Provoking Situation: The Role of Attachment Styles. *J Pers Soc Psychology*, 62(3), 434-446. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.62.3.434>
- Skowron, E. A. ve Dendy, A. K. (2004). Differentiation of self and attachment in adulthood: Relational correlates of effortful control. *Contemp Fam Ther*, 26, 337-357. <https://doi.org/10.1023/B:COFT.0000037919.63750.9d>
- Stieger, S., Preyss, A. V. ve Voracek, M. (2012). Romantic jealousy and implicit and explicit self-esteem. *Pers Individ Diff*, 52(1), 51-55. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.08.028>
- Sümer, S. (2017). Romantik İlişkilerde Bağlanma Stilleri, Romantik Kıskançlık ve İlişki Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Hasan Kalyoncu Üniversitesi. <http://openaccess.hku.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.11782/1620/Romantik%20%4%b0li%20%4%9f%kilerde%20Ba%4%9flanma%20Stilleri%20%20Romantik%20K%4%b1skan%3%a71%4%b1k%20Ve%20%4%b0li%20%4%9fki%20Doyumu%20Aras%4%b1ndaki%20%4%b0li%20%4%9fkinin%20%4%b0ncelenmesi.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- White, G. L. (1981). Some correlates of romantic jealousy. *J Personality*, 49(2), 129-145. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1981.tb00733.x>

EXTENDED ENGLISH ABSTRACT

INTRODUCTION

Jealousy may be defined as a reaction to an important threat from a real or imaginary rival, and can be considered to be an integral part of a romantic relationship. Jealousy can be situational and character dependent. Situational jealousy is defined as the emotion that causes a person to feel jealous at different intensities in different situations. One of the widely accepted definitions of jealousy is; It is a complex of thoughts, feelings, and actions that follow threats to the existence or quality of the relationship. Based on these different definitions, it is possible to state that jealousy is not a single emotion or concept.

Jealousy can negatively affect both relationships and individuals' mental health while having devastating effects on relationships and public health, and in extreme cases lead to the breakup of marriages and close relationships. Due to such negative effects, scientific research on romantic relationships is needed in order to present scientific data to couples and professionals working with couples. In our study, we aimed to examine the relationship between jealousy and various psychological factors such as self-esteem and empathy skills; as well as sociodemographic factors such as age, gender and relationship type.

METHOD

The research was conducted using a descriptive and cross-sectional design. It consisted of 329 women and 176 men (n=505) who reported having a romantic relationship (married, engaged or single). The criteria for participation in the study were: volunteering, being between the ages of 18–65 and having a romantic relationship. Participants were selected using easy sampling method and then sent an electronic questionnaire form sent via social media groups (WhatsApp groups, public forms, twitter and Facebook accounts). Ethics committee approval was obtained to conduct the study. A sociodemographic data form, Perceived Romantic Relationship Quality Scale (PRRQS), Dyadic Trust Scale (DTS), Multidimensional Jealousy Scale (MJS), and Rosenberg Self-Esteem Scale (RSES) were administered to the participants.

RESULTS

The ages of the participants were between 18–58 (mean: 28±6.7). In our study, the Multidimensional Jealousy Scale total, behavioral

sub-dimension ($p<0.05$), cognitive sub-dimension and Rosenberg Self-Esteem scores ($p<0.001$) were found to be higher in participants who did not have children. The Multidimensional Jealousy Scale total score and behavioral sub-dimension scores of the participants in the 18–30 age group were significantly higher than those aged 40 and over ($p<0.05$). Unmarried and unengaged participants' Perceived Romantic Relationship Quality and Bilateral Relationship Trust scale scores were statistically significantly lower than those of married and engaged people ($p<0.001$). On the other hand, in the Multidimensional Jealousy total, behavioral jealousy sub-dimension ($p<0.05$) and Rosenberg Self-Esteem ($p<0.001$) scales, the mean scores of the unmarried and unengaged group were statistically significantly higher than the group mean scores of married people. In the emotional jealousy sub-dimension of the Multidimensional Jealousy Scale, the mean scores of the engaged people were statistically significantly higher than the married ones ($p<0.05$), and in the cognitive jealousy sub-dimension of the Multidimensional Jealousy Scale, the mean scores of singles, married and engaged people were statistically significantly higher. found ($p<0.001$). Having a relationship longer than ten years, Perceived Romantic Relationship Quality, Rosenberg Self-Esteem Scale, Age, Dyadic Trust Scale's variables model explanatory was 21.2%. Accordingly, it was found that trust, self-esteem (self-esteem decreases as the scale score increases) and age in dyadic relationships are inversely proportional, the quality of the perceived romantic relationship and the duration of the relationship for more than 10 years are directly proportional predictors of jealousy.

DISCUSSION

Jealousy is an intricate and multidimensional complex which poses a serious threat to relationships hence why it should be examined in detail by mental health professionals working with couples. The findings of our study show that individual factors such as trust, self-esteem, age, perceived quality of romantic relationship and the duration of the relationship for more than 10 years affect relationship satisfaction and jealousy. In this context, it is important to consider synchronous individual therapy and interventions in relationships and couple's therapy.

Keywords: jealousy, romantic relationship, relationship quality, emotional jealousy, behavioral jealousy